

[Thestrup.]

Det er min opfattelse, at det i det store og hele må være de samme regler, der skal gælde for benådning af krigsforbrydere som for de almindelige forbrydere, og med hensyn til, hvad der skal gælde for disse, kan jeg stort set slutte mig til nogle udtalelser, som professor Hurwitz fremsatte i „Politiken“ i går. Han siger dér — jeg beder om tilladelse til et citat —:

„Straf har anden begrundelse og andre formål end resocialisering. Straffen for besættelsestidens forbrydere havde først og fremmest til formål at tilfredsstille samfundets krav om dom for begået uret. Men når dommen først var afsagt og førte til mangeårig frihedsberøvelse, måtte den dømtes tilbagevenden til en fri menneskelig tilværelse træde i forgrunden som målet for behandlingen.“

Jeg vil for mit vedkommende indrømme, at jeg kan se, der også kan være et andet hensyn at tage. Jeg kan godt se, at det ikke er helt uberettiget, når man tager hensyn til de særlige forhold, der gør sig gældende under krig; det spiller efter min mening en vis rolle, om en forbrydelse er begået under krig eller under normale forhold. Jeg vil kort udtrykke det sådan, at en forbrydelse begået under en krig på een gang er farligere end den, der er begået under normale forhold, fordi den truer samfundet på et tidspunkt, da dette er i vanskeligheder, og samtidig som følge af hele den ophidselsestilstand, der er under krigen, er den mere forståelig. Det gør det efter min mening nødvendigt under og straks efter krigen at slå hårdere til end ellers, men når krigen og dens virkninger er overstået, vil det til gengæld kunne bevirke, at visse forbrydelser bedømmes som mindre grove end de tilsvarende begået under normale forhold.

Jeg er flere gange blevet kritiseret, når jeg har sagt dette, og jeg tilføjer derfor, for at ingen skal misforstå mig, at i det, jeg har sagt, ligger der selvfølgelig ikke, at landsforræderi ikke skal tages i betragtning og ikke skal straffes i disse tilfælde.

At der er samme principielle retningslinier for benådningen af krigsforbrydere som for benådningen af almindelige forbrydere, forekommer mig at være afgørende. Følges de samme principper, kan der alene

blive spørgsmål om, hvorvidt den almindelige benådningspraksis skal ændres.

Har de samme principper ikke været fulgt, ja, så kommer folketinget til at tage stilling til, hvad der skal ske. Det vil efter min mening være nødvendigt, for at vi på en forsvarlig måde kan tage stilling hertil, at der skabes mulighed for at gennemgå de skete benådnings. Jeg er sikker på, at hvis benådningerne følger retningslinierne for de almindelige benådnings, vil der ikke kunne blive tale om benådnings foreløbig af de krigsforbrydere, der endnu sidder.

Dette sidste er måske nok til at berolige den folkestemning, der er rejst. Men det er vel egentlig ikke det, der er det afgørende. Er det ikke meget nødvendigt, at det bliver klargjort, om der har fundet løsladelser sted efter andre principper end dem, der gælder for de almindelige forbrydere?

Jeg vil derfor slutte mig til den opfordring, der blev fremsat af min partifælle, det ærede medlem hr. Bøgholm, der bad ministeren om mundtlig eller på anden måde at oplyse, hvad det er for folk der er benådet i tiden indtil nu.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): Der er en enkelt af det ærede medlem hr. N. Chr. Christensens bemærkninger, som jeg mener jeg bør svare på. Det ærede medlem vendte tilbage til spørgsmålet om min samtale med højesteretspræsidenten. Jeg kan henvise til, hvad jeg derom udtalte i min redegørelse i formiddags. Initiativet var mit. Men jeg vil gerne føje til, at denne samtale efter det, der er passeret nu, har mistet sin aktualitet.

Det ærede medlem hr. Poul Møllers tale kunne på mange måder friste mig til bemærkninger. Jeg kan vel ikke rette væsentlige indvendinger imod den vel nok meget hårde kritik, det ærede medlem rettede imod retsopgøret, men jeg vil dog gerne derom sige dette, at man aldrig må glemme, at det, rigsdagen stod overfor i 1945, var at skulle lovgive om spørgsmål, som man i virkeligheden vidste meget lidt om. Det var på det tidspunkt overordentlig vanskeligt at danne sig en mening om, hvordan en straffelov, der skulle, jeg havde nær sagt, dele sol og vind lige, burde udformes, fordi